

Uzasadnienie w sprawie przyjęcia Programu Ograniczenia niskiej emisji dla Miasta Ustroń na lata od 2021-2025.

Celem głównym Programu Ograniczenia niskiej emisji dla Miasta Ustroń na lata od 2021-2025 jest ograniczanie ładunku zanieczyszczeń gazowych i pyłowych wprowadzanych do powietrza atmosferycznego ze źródeł komunalnych oraz przeciwdziałanie negatywnym skutkom emisji tych zanieczyszczeń na zdrowie ludzi i środowisko naturalne. Ponadto w ramach opracowanego PONE możliwe było zidentyfikowanie i przedstawienie potrzeb i oczekiwań mieszkańców związanych z gospodarką cieplną oraz propozycja działań zmierzających do poprawy stanu obecnego w tym zakresie. Program jest odpowiedzią na potrzeby, wynikające z dbałości o środowisko naturalne na poziomie samorządu lokalnego i podejmowanych przez niego inicjatyw. W przypadku Ustronia właściwy stan powietrza jest szczególnie istotny ze względu na uzdrowski i rekreacyjno-wypoczynkowy charakter Gminy.

W dniach od 03.02.2021 do 08.02.2021 r Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Ustroń na lata od 2021-2025 został poddany konsultacjom społecznym. Podczas trwania konsultacji wpłynęły uwagi i zapytania na które odpowiedzi znajdują się poniżej:

Ustroński Klub Ekologiczny

„Mając na uwadze zarządzenie Nr 27/2021 Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 1 lutego 2021 r. (dalej: zarządzenie) w sprawie przeprowadzenia konsultacji uchwały w sprawie przyjęcia Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Ustronia na lata 2021-2025 (dalej: PONE), działając w imieniu Ustrońskiego Klubu Ekologicznego (dalej: UKE), zgłaszamy następujące uwagi: 1. Zastrzeżenie budzi termin ogłoszenia konsultacji. Przytoczone powyżej zarządzenie wraz z załącznikami zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Ustroń (https://ustron.bip.info.pl/dokument_druk.php ... - dostęp w dniu 5 lutego 2021 r.) w dniu 3 lutego 2021 r. o godzinie 10:24, czyli w dniu, w którym zgodnie z zapisem § 2 ust. 2 zarządzenia rozpoczyna się termin konsultacji. W ocenie UKE jest to sprzeczne z zapisem § 4 ust. 2 uchwały Nr XLVIII/555/2010 Rady Miasta Ustroń z dnia 30 września 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2010 r. Nr 230, poz. 3372) stanowiącym, że termin rozpoczęcia konsultacji nie może być krótszy niż 3 dni od dnia opublikowania ogłoszenia Burmistrza Miasta Cieszyna o rozpoczęciu konsultacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Ustroń”

W odpowiedzi na powyższą uwagę należy zauważyć, że podmiot zgłaszający uwagi do projektu PONE, powołuje się na Zarządzenia Burmistrza Miasta Cieszyna (Zarządzenie Nr 27/2021 Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 1 lutego 2021 r) a także informację dotyczącą ogłoszenia (Burmistrza Miasta Cieszyna o rozpoczęciu konsultacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Ustroń). W związku z powyższym istnieją trudności w merytorycznym udzielaniu odpowiedzi w powyższym temacie.

Ustroński Klub Ekologiczny

W związku z powyższym negatywnie oceniamy fakt objęcia programem działań polegających na dalszym stosowaniu systemów grzewczych opartych o paliwa stałe (węgiel, biomasa), mimo zapewnień zawartych w PONE, że zmiana nośnika energii z węglowego na bardziej ekologiczny (zasilany gazem ziemnym) nie jest jednoznaczna z osiągnięciem korzyści ekonomicznych.

MSZ

Uwagi do Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Ustroń 1. Wymiana kotłów na węgiel(kopciuchów) w dalszym ciągu na kotły retortowe na węgiel - przy zastosowaniu wysokogatunkowego paliwa mija się z założeniami Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta. Przy rosnącej cenie węgla ekogroszek, kto zapewni stosowanie wysokogatunkowego paliwa (kto to będzie sprawdzał). Pieniądze publiczne nie powinny być wydawane na kotły na paliwa stałe.

JoannaD2

Celem programu PONE jest ograniczenie zanieczyszczeń i emisji spalin. Powinien się on koncentrować na wymianie pieców węglowych / kopciuchów/ na piece gazowe lub jeżeli nie ma innej możliwości / brak gazu/ na piece węglowe retortowe.

Joanna

Jest dla mnie nie zrozumiałe dlaczego chce się inwestować pieniądze, które mają służyć zmianie na lepsze w mieście uzdrowisku na wymianę kotłów na kotły węglowe retortowe. Pieniądze publiczne w miejscowości uzdrowskiej nie powinny być wydawane na paliwa stałe, Jest to niezgodne z polityką energetyczną Polski oraz Europy (odejście od spalania węgla w gospodarstwach domowych).

JanDzida

Uważam ,że w interesie wszystkich nas jest skierowanie całej energii , siły argumentów i funduszy na zamianę palenisk węglowych na ekologiczne; gaz, olej opałowy ze wspomaganie energią elektryczną

Fundacja Oddychaj Beskidami

W programie mocno akcentowana jest wymiana urządzeń według modelu: „paliwa stałe na paliwa stałe”. Wyrażamy opinię, że jako miasto uzdrowskie powinniśmy zwiększyć strumień finansowania oraz zachęcać mieszkańców do wymiany urządzeń grzewczych na najbardziej ekologiczne – czyli takie zasilane odnawialnym źródłem energii lub paliwem gazowym.

JF

Objęcia wsparciem zakupu kotłów węglowych. Takie działanie stoi w sprzeczności z kierunkami wsparcia UE , polityką energetyczną Polski do roku 2040 , programem Czyste Powietrze , jak również z rozwiązaniami przyjętymi w okolicznych gminach.

Kahala

Wymiana "kopciuchów" na kotły węglowe z ekogroszkiem w związku z planowanym odejściem od węgla w miastach do 2030r wydają się zmarnowaniem zasobów. Te kotły będą i tak musiały być w ciągu najbliższych lat wyłączone z użytkowania.

Piotr Poznański

Kontynuacja dofinansowań do kotłów węglowych co jest sprzeczne z Polityką Energetyczną Polski do roku 2040, politykę energetyczną EU, trendami ekologicznymi, wiedzą naukową na temat zanieczyszczenia powietrza i klimatu oraz szczególną dbałością o środowisko, która musi cechować miasto uzdrowskie.

Fuji

Uważam za błąd, że przygotowany PONE zakłada nadal dofinansowywanie wymiany kotłów węglowych na kotły węglowe retortowe. Jest to niezgodne z polityką Polski, która zakłada odchodzenie od spalania węgla w gospodarstwach domowych do 2030 roku. Spalanie biomasy jako paliwa odnawialnego ma sens przy założeniu dobrej jakości oraz właściwej wilgotności biomasy.

Dominik Lewandowski

Inwestycja w kotły węglowe jest całkowicie niezasadna.

Magda K

Objęcia wsparciem zakupu kotłów węglowych. Takie działanie stoi w sprzeczności z kierunkami wsparcia UE(5) , polityką energetyczną Polski do roku 2040 (6) , programem Czyste Powietrze(7) , jak również z rozwiązaniami przyjętymi w okolicznych gminach(8).

Zuzanna

Mając do dyspozycji tak dużą sumę pieniędzy, dużo lepiej przeznaczyć ją na dotację wymiany kotłów węglowych, odpowiedzialnych za niską emisję i smog w naszym mieście. Po drugie - na pewno zdajecie sobie Państwo sprawę, że kotły węglowe emitują ogromne ilości pyłów zawieszonych oraz wiele innych szkodliwych substancji. Oczywiście, kotły nowej klasy emitują tych zanieczyszczeń znacznie mniej, ale jednak emitują.

W odpowiedzi na powyższe uwagi należy zauważyć, że Miasto Ustroń przyjmując Program Ograniczenia Niskiej Emisji na lata 2021-2025 r. nie ma obowiązku kierować się "rozwiązaniami przyjętymi w okolicznych gminach" Jednakże zarówno:

- Miasto Wiśla - udziela dofinansowania do wymiany starych kotłów węglowych na kotły węglowe 5 klasy emisyjności,
- Gmina Brenna - jest w trakcie opracowania zasad i planuje udzielać dofinansowania do wymiany starych kotłów węglowych na kotły węglowe 5 klasy emisyjności,
- Gmina Goleszów udziela dofinansowania do wymiany starych kotłów węglowych na kotły węglowe 5 klasy emisyjności).
- Miasto Skoczów - udziela dofinansowania do wymiany starych kotłów węglowych na kotły węglowych ECODESIGN

Ponadto informuje, że Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w ramach Programu Czyste Powietrze także udziela dofinansowania do wymiany starych kotłów węglowych zasilanych eko groszkiem.

Zgodnie z polityką energetyczną Polski do roku 2040 odejście od spalania węgla w gospodarstwach domowych w miastach planuje się do 2030 r. na obszarach wiejskich do 2040 przy utrzymaniu możliwości wykorzystania paliwa bezdymnego do 2040 r. Należy zaznaczyć, że w projekcie Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Ustroń, przyjęto również udzielenia dofinansowania do kotłów zasilanych biomasą oraz gazem ziemnym. Ponadto wprowadzono również możliwość udzielania dotacji za zainstalowanie modułów fotowoltaicznych. Należy również zauważyć, że na terenie śląska obowiązuje Uchwała NR V/36/1/2017 SEJMIKU Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie: wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji

instalacji, w których następuje spalanie paliw, która dopuszcza stosowanie instalacji zasilanych paliwem stałym, które spełniają minimum standard emisyjny zgodny z 5 klasą pod względem granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012. Dlatego też, Urząd Miasta udziela dofinansowania na wymianę starych nieekologicznych kotłów węglowych na kotły zasilane ekogroszkiem posiadające standard emisyjny zgodny z 5 klasą pod względem granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012.

Informuję, że Straż Miejska przeprowadza kontrole dotyczące m.in. rodzaju i jakości stosowanego paliwa. Ponadto pracownicy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wraz z pracownikami Urzędu Miasta Ustroń przeprowadza kontrole dotyczące sposobu eksploatacji wymienionych ekologicznych źródeł ciepła.

Należy zauważyć, że założeniem Programu jest wsparcie mieszkańców niezależnie od dochodu i rodzaju instalowanego źródła ciepła. Program skierowany jest do wszystkich właścicieli nieruchomości przy założeniu, że lepiej jest wymienić stary pozaklasowy piec węglowy nawet na węglowy, ale spełniający standardy emisyjne, tym bardziej, że obowiązujące prawo dopuszcza takie rozwiązania. Jednocześnie podkreślić należy, że w przypadku budynków starych, które wymagają szeroko rozumianej termomodernizacji ogrzewanie gazowe niestety będzie generowało bardzo wysokie koszty eksploatacyjne, co też miało wpływ na zapisy w programie. Należy uwzględnić w niniejszych rozważaniach również tą mniej zamożną część społeczeństwa tym bardziej że tak szeroko jest poruszany w niniejszych uwagach problem ubóstwa energetycznego. Każdy właściciel nieruchomości, niezależnie od statusu społecznego ma prawo do godnych warunków życia, zalicza się również do nich prawo do ogrzewania budynku, a niestety wymiana pieca węglowego jest dla niektórych mieszkańców naszego miasta wydatkiem ponad siły” (dlatego takie jest zainteresowaniem dofinansowanie do zmiany systemów grzewczych). W przypadku ograniczenia dofinansowania tylko do wymiany pieców węglowych na gazowe może w perspektywie okazać się, że właściciele niektórych nieruchomości nie będzie stać na opłacenie rachunków za gaz i w efekcie będą „dostawali” jakiegokolwiek piece na paliwo stałe.

Ponadto należy zauważyć, że ilość osób chętnych do instalowania nowych kotłów na paliwo stałe jest co roku mniejsza.

Po przeprowadzeniu konsultacji społecznych PONE, Miasto Ustroń dokoła zmian dotyczących ilości wymian pieców węglowych na piece gazowe w stosunku do wymiany pieców węglowych na piece węglowe retortowe zasilane ekogroszkiem 5 klasy emisyjności.

W świetle postanowień ww. dokumentów na szczeblu krajowym i regionalnym, należy zwrócić uwagę, że ogólny kierunek polegający na rezygnacji ze źródeł wykorzystujących paliwa stałe, w tym głównie węgiel kamienny jest procesem długofalowym rozpisany do roku 2030 i 2040. Perspektywa czasowa przyjęta w PONE dla Miasta Ustroń obejmuje lata 2021 – 2025, a więc jest to tylko jeden z etapów realizacji celów polityki ochrony powietrza. Założenia przyjęte na potrzeby POŚ Miasta Ustroń do 2025r. uwzględniają dotychczasowe doświadczenia w zakresie realizacji programu.

Magda K

Przeznaczenia niemalże 70% budżetu programu na wydatki (fotowoltaika), które nie mają bezpośredniego związku z ograniczeniem emisji.

Maria Sikora

Wątpliwym rozwiązaniem jest wydanie 70% budżetu na fotowoltaikę, która nie wpływa bezpośrednio na ograniczenie ilości tzw. kopciuchów.

MSZ

Przeznaczenie 11 mln zł na fotowoltanikę jest bazzasadne, gdyż stosowanie fotowoltaniki nie wpłynie na poprawę jakości powietrza w Ustroniu, a o to chyba w tym programie chodzi. Możliwość dofinansowania fotowoltaniki i wymiany kotła na kocioł węglowy jest w ogóle nie zrozumiałe.

Karolina

Czegoś nie rozumiem, dlaczego 11 mln z 16 mln mają być na pokrycie fotowoltaiki? Dopłata mieszkańca do tego rozwiązania ma być mniejsza niż do kotła. Nielogiczne jest to, że fotowoltaika nie ogrzeje domu, ani nie poprawi jakości powietrza w Ustroniu.

CEZARY

Dofinansowywanie przez Miasto fotowoltaiki jest dyskusyjne, gdyż robi to program rządowy /w rozliczeniu ceny zużytej energii/

JF

Przeznaczenia niemalże 70% budżetu programu na wydatki (fotowoltaika), które nie mają bezpośredniego związku z ograniczeniem emisji, jak również braku przekonywującego uzasadnienia dla tychże wydatków w świetle celu programu.

JoannaD2

Dopłata do wymiany pieca wynosi 50% tj. 5,0-6,0 tys. zł, natomiast dopłata do fotowoltaiki wynosi 85% tj. 21 tys 259 zł. Jest to całkowite wypaczenie idei niskiej emisji spalin Miasta Ustroń. Nie fotowoltaika zmieni i poprawi jakość powietrza w Ustroniu, lecz wymiana w dużej ilości pieców węglowych/kopciuchów/. Ponadto fotowoltaikę najczęściej będą zakładali mieszkańcy posiadający ogrzewanie gazowe. Fotowoltaika za 3.750,0 zł poprawi ich samopoczucie i zmniejszy im rachunek energetyczny. Wniosek: Pieniądze planowane na fotowoltaikę w programie należy przekierować na wymianę pieców. Oczywiście po uprzedniej ich inwentaryzacji.

Zuzanna

Po pierwsze - przeznaczanie większości przewidzianego budżetu na fotowoltaikę, która nie zmniejsza niskiej emisji, jest dużym błędem. Mając do dyspozycji tak dużą sumę pieniędzy, dużo lepiej przeznaczyć ją na dotację wymiany kotłów węglowych, odpowiedzialnych za niską emisję i smog w naszym mieście.

JanDzida

(...) rozdział środków wymaga zastanowienia, fotowoltaika jest szansą na zbilansowanie energetyczne i finansowe gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw, ale wpisanie tego celu jako znaczący priorytet wydaje się nie pasować do naszej sytuacji.

Fundacja Oddychaj Beskidami

W zamieszczonym do konsultacji społecznej dokumencie bardzo duży nacisk kładziony jest na montaż instalacji fotowoltaicznej. Należy dodać, że PONE zakłada alokację największej ilości

środków finansowych właśnie na fotowoltaikę – co w naszej ocenie nie wpisuje się w główne założenia projektu. Dajemy pod rozwagę, by środki przeznaczone na fotowoltaikę alokować na działania termomodernizacyjne, które w efekcie przyniosą oszczędności energetyczne, zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło - a tym samym oszczędności związane z użyciem paliwa do ogrzania niskiej emisji.

Dominik Lewandowski

Przedstawiony dokument w mojej ocenie wymaga szeregu modyfikacji podnoszących jego efektywność: - większość środków w programie zarezerwowanych jest na inwestycje związane z fotowoltaiką, które nie będą miały wpływu na emisję szkodliwych pyłów PM 2,5 i PM 10 na terenie miasta i nie poprawią jakości powietrza na jego terenie.

Fuji

Nie rozumiem również założenia, że około 67 % funduszy z 16 784 000 zł przeznaczonych jest na dofinansowanie fotowoltaiki, która w żaden sposób nie przyczynia się do ograniczenia niskiej emisji. Dopiero fotowoltaika wraz z pompą ciepła jest rozwiązaniem ograniczającym powstawanie zanieczyszczeń.

Piotr Poznański

Bardzo poważne zastrzeżenia budzi natomiast alokacja wydatków w kontekście ich wpływu na ograniczenie niskiej emisji przeznaczenie blisko 70 % planowanych wydatków fotowoltaikę (...)

Przyjęte założenia dotyczące przeznaczenia 70 % kosztów oszacowanych w programie na instalacje fotowoltaiczne - zostało założone na podstawie udzielnych dofinansowań przez Fundusze Unijne. Umieszczenie tej pozycji w Programie Ograniczenia Niskiej Emisji daje możliwość Miastu Ustroń ubiegania się o środki zewnętrzne, brak takich założeń, uniemożliwiłoby starania w tym zakresie. Zważywszy, że Miasto Ustroń opracowało projekt i złożyło wniosek o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2014-2020 (RPO WSL) z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej na budowę mikroinstalacji fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych w latach 2017-2019. W wyniku weryfikacji wniosków, Miasto Ustroń nie uzyskało wystarczającej ilości punktów (pomimo wprowadzenia tychże instalacji do Programu) zasadnym byłoby stworzenie możliwości ubiegania się o środki finansowe w przyszłości.

W ramach zadania „Słoneczny Ustroń” Zostało podpisanych z właścicielami nieruchomości położonych na terenie Miasta Ustroń ok 400 umów na udzielenie dofinansowania na zakup instalacji fotowoltaicznych. Opracowano również audyty energetyczne dla poszczególnych nieruchomości których właściciele wyrazili chęć udziału w programie. Brak zapisu dotyczącego uniemożliwi Miastu Ustroń skorzystania ze środków zewnętrznych na ten cel, natomiast należy zaznaczyć, że cel ten będzie realizowany tylko w przypadku pozyskanych funduszy zewnętrznych w formie dotacji.

Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Ustroń w sensie ogólnym realizuje także założenia określone w strategicznych planach i programach na szczeblu międzynarodowym, krajowym i regionalnym, w tym:

*Dyrektywa (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych
Polityka Klimatyczna Polski*

Polityka Energetyczna Polski Do 2030 Roku

Krajowy Plan na rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030

Strategia Rozwoju Energetyki Odnawialnej

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020+”

Programu Ochrony Środowiska dla województwa śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024.

*W opracowaniach tych jednym z kluczowych działań związanych z osiągnięciem zrównoważonej energetyki i poprawy stanu jakości powietrza są działania związane z wdrażaniem i rozwijaniem sektora OZE. Polska zobowiązana jest do osiągnięcia **unijnego celu** osiągnięcia co najmniej 32% udziału energii odnawialnej w końcowym zużyciu energii brutto w Unii w 2030. Wsparcie w zakresie instalacji fotowoltaicznych uwzględnione w PONE Miasta Ustroń wpisuje się w realizację tych założeń. Jest to de facto jedyny rodzaj przedsięwzięć wspierający OZE ujęty w Programie trudno także zgodzić się z argumentem, że dotacja z przeznaczeniem na montaż paneli fotowoltaicznych przyniesie korzyści tylko samym użytkownikom tych instalacji. Zanieczyszczenie powietrza nie jest tylko problemem poszczególnych gmin, ale wynikiem nakładania się oddziaływań o zasięgu lokalnym i regionalnym. Ograniczenie zużycia energii elektrycznej wytworzonej w elektrowniach i elektrociepłowniach wykorzystujących w dalszym ciągu głównie paliwa kopalne pozwoli na zmniejszenie zużycia tych surowców, a tym samym zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza.*

Obecnie najpowszechniejszym i najbardziej dostępnym źródłem energii odnawialnej są właśnie generatory fotowoltaiczne. Niezależnie od tego nie wyklucza się w przyszłości wsparcia inwestycji w zakresie pomp ciepła.

Inwestycje w zakresie instalacji fotowoltaicznych nie kolidują z inwestycjami w zakresie wymiany źródeł ciepła opalanych węglem kamiennym na źródła o niższej emisyjności. Dotacje na te instalacje nie powodują ograniczenia wysokości dotacji na inne zadania termomodernizacyjne. Nieuwzględnienie tego rodzaju zadań lub nieoszacowanie ich ilości w PONE mogłoby natomiast wpłynąć na ograniczenia możliwości pozyskania dotacji lub pożyczek z programów pomocowych WFOŚ, RPO WSL lub innych.

MagdaK

Zignorowania w założeniach i obliczeniach istniejącej inwentaryzacji źródeł ciepła w mieście i wykorzystanie wąskiego zbioru danych z 2015 roku;

Piotr Poznański

Spore zastrzeżenia dotyczą także profesjonalizmu przygotowania dokumentu i przyjętej metodyki, a w szczególności: a) oparcie wyliczeń o nieprecyzyjne i zdezaktualizowaną dane ankietowe z 2015 w sytuacji, gdy miasto chwali się 90% inwentaryzacją palenisk w mieście, przeprowadzoną w ostatnich 2 latach.

JoannaD2

Konieczne jest wykonanie aktualnej Inwentaryzacji i mapy skupisk pieców węglowych /kopciuchów /w celu ich likwidacji w sposób systemowy /np. na całym osiedlu/.

Zuzanna

Program ZONE oraz inwentaryzacja źródeł ciepła w Ustroniu dostarczyły dużo danych na temat stanu kotłów i związanej z tym jakości powietrza. Nowy PONE powinien być oparty o wyniki tych badań. Szereg innych uwag przedstawili już przedmówcy, więc nie będę tego powielać.

Karolina

Proponowałabym stworzenie dokładnej bazy: ile jest kotłów do wymiany i sukcesywne mobilizowanie mieszkańców do ich zmiany. Pomoc w kwestiach merytorycznych, jak napisac wnioski, na czym się skupić etc. Proces jest longitudinalny ale oplacalny i dający pełny merytoryczny obraz sytuacji Ustronia na arenie PONE.

Ustroński Klub Ekologiczny

Zasadne byłoby wskazanie statystycznych danych (ilu właścicieli budynków – w stosunku do wszystkich istniejących na terenie Miasta – było zainteresowanych konkretnym typem ogrzewania), które były punktem wyjścia do określenia „katalogu” działań objętych PONE.

Fundacja Oddychaj Beskidami

Sporządzona analiza opiera się na danych ankietowych z roku 2015. W Ustroniu wykonana jest w dużej części miasta inwentaryzacja palenisk, które dane mogą posłużyć do uzupełnienia założeń i podstaw PONE.

Karolina

Proponowałabym stworzenie dokładnej bazy: ile jest kotłów do wymiany i sukcesywne mobilizowanie mieszkańców do ich zmiany.

Dominik Lewandowski

Wsparcie finansowe wymiany źródeł energii w gospodarstwach domowych powinno mieć charakter celowany z uwzględnieniem aktualnych i niemal pełnych danych,

Od dwóch lat na terenie Miasta Ustroń prowadzona jest inwentaryzacja palenisk w budynkach położonych na terenie Miasta Ustroń. Inwentaryzacja prowadzona jest na potrzeby prototypu systemu pn. „Zintegrowany system wsparcia polityk i programów Ograniczenia Niskiej Emisji”. Tworzona jest internetowa baza danych w której zawarte są informacje dotyczące rodzajów źródeł ciepła na terenie Miasta Ustroń, ich wieku, ilości spalanej paliwa oraz jego rodzaju. Dokonując obliczeń w PONE posługiwano się zarówno danymi pozyskanymi w ramach ZONE jak i na podstawie złożonych wniosków o dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła składanych w Urzędzie Miasta Ustroń. Informacje te będą doprecyzowane w PONE.

MagdaK

Pominięcia w analizach nowoczesnej i wysoce efektywnej metody ogrzewania z wykorzystaniem pomp ciepła.

MSZ

Jedynie połączenie fotowoltaiki z pompą ciepła ma uzasadnienie, a tego nie ma w tym programie. Wprowadzenie zakazu wydawania pozwolenia na budowę domu z zastosowaniem kotła na paliwo stałe.

Karolina

Z tego co mi wiadomo fotowoltaika ma sens wtedy gdy jest zintegrowana z pompą ciepła a nie sama w sobie.

Joanna

W programie doszło do pominięcia nowoczesnej i wysoce efektywnej metody ogrzewania z wykorzystaniem pomp ciepła, oczywiście jest to relatywnie droga forma, ale wysoce istotna

Ustroński Klub Ekologiczny

(...)jednak działanie polegające na zakupie i montażu instalacji fotowoltaicznej (do produkcji energii elektrycznej [wyróżnienie UKE]) nie będzie miało żadnego wpływu (lub jedynie znikomy) na rzeczywiste zmniejszenie niskiej emisji na obszarze Ustronia, a tym samym na ograniczenia zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem powietrza na zdrowie i życie mieszkańców Miasta. Montaż instalacji fotowoltaicznych (do produkcji energii elektrycznej) – z punktu widzenia efektywnej walki z niską emisją – ma sens jedynie wówczas, kiedy następuje równolegle z likwidacją dotychczas eksploatowanego ogrzewania opartego na paliwach kopalnych i jego zastąpieniem systemem wykorzystującym odnawialne źródła energii, np. pomp ciepła (których eksploatacja wymaga energii elektrycznej) lub zamontowaniu grzejników elektrycznych (zasilanych z instalacji PV). Jednak z zapisów projektu PONE nie wynika, aby tego typu działania miały być przedmiotem dofinansowania, co w naszej ocenie zdecydowanie obniża efektywność (ekonomiczną i ekologiczną) programu.

Fundacja Oddychaj Beskidami

W naszej opinii wzmiankowana instalacja, bez montażu źródeł ciepła (pompa ciepła, rekuperacja), nie przyniesie efektu ekologicznego w postaci zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza przez niską emisję.

Kahala

Jednorazowe dopłaty do pomp ciepła w powiązaniu z panelami fotowoltaicznymi.

Dominik Lewandowski

Pieniądze należałoby przeznaczyć na inwestycje związane z wymianą kotłów na gazowe, czy pompy ciepła, które w większym stopniu wpłyną na poprawę jakości powietrza. -

Miasto Ustroń udzielając dofinansowania skupia się wyłącznie na wymianie starych pieców węglowych. Zgodnie z Uchwałą NR V/36/1/2017 SEJMIKU Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie: wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, istnieje konieczność wymiany instalacji eksploatowanych w okresie powyżej 10 lat od daty ich produkcji lub nieposiadających tabliczki znamionowej do 31.12.2021. Dlatego też Urząd Miasta nie będzie udzielał dofinansowania na zakup pomp ciepła. Właściciele nieruchomości Miasta Ustroń mają możliwość uzyskania wsparcia w tym zakresie korzystając z Programu Czyste Powietrze Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Katowicach.

Uprzejmie informuję, że Decyzje - pozwolenia na budowę wydaje Starosta Powiatu Cieszyńskiego dlatego też Burmistrz Miasta Ustroń nie ma możliwość prawnych wprowadzania do tego typu decyzji jakichkolwiek zapisów w tym zakresie.

Magda K

Rezygnacji ze stosowania prawa lokalnego jako narzędzia wpływania na postawę mieszkańców (plany zagospodarowania, podatki lokalne, itp.); Zignorowania przykładów z docenianych i wyróżnianych PONE takich jak regresja stopnia dofinansowania, klarowność i zrozumiałość przyjętych zasad i rozwiązań; Pominięcia ubóstwa energetycznego;

CEZARY

To zły prognostyk, gdyż wydaje się oczywiste, że 1. proporcjonalna coroczna zamiana starych pieców 'na wszystko co się pali' na nowe na paliwo stałe /węgiel, pellet / nie powinna być dotowana w tej wysokości. Lepiej zachęcić tych użytkowników do wymiany na piece gazowe./oczywiście zmieniając dopłatę dla nowszych rozwiązań.

JoannaD2

Program PONE powinien wziąć pod uwagę dywersyfikację wielkości dopłat, gdyż dla niektórych mieszkańców wymiana pieca będzie zbyt dużym wydatkiem. 5. Dopłaty do pieców węglowych retortowych realizować tylko w przypadku braku sieci gazowej w budynku mieszkalnym.

Joanna

Istotne w mojej opinii jest wsparcie grupy najuboższych mieszkańców Ustronia, możliwość prefinansowania tej grupy społecznej oraz uwzględnienie wsparcia po wymianie źródła ciepła. Atutem naszego miasta jest dobrze rozwinięta sieć gazowa, powinno to być wykorzystane do rozwoju.

Zuzanna

(...) że kotły węglowe emitują ogromne ilości pyłów zawieszonych oraz wiele innych szkodliwych substancji. Oczywiście, kotły nowej klasy emitują tych zanieczyszczeń znacznie mniej, ale jednak emitują. Konieczne jest zatem wspieranie mieszkańców w finansowaniu wymiany kotłów.

Fundacja Oddychaj Beskidami

Proponujemy wprowadzenie kwalifikacji wymiany urządzeń grzewczych, tak by rozpocząć od tych w najgorszym stanie technicznym i niespełniających norm. Pozwoli to jak najszybciej wyeliminować z eksploatacji źródła ciepła najbardziej przyczyniające się do pogorszenia jakości powietrza.

Kahala

Wsparcie dla najuboższych- system dopłat do paliwa gazowego przez najbliższe lata. System przedpłat dla najuboższych.

Fuji

Program w żadnym punkcie nie wspomina o ubóstwie energetycznym i nie proponuje rozwiązań w tym zakresie.

MSZ

Wsparcie najuboższych mieszkańców również po wymianie pieca na gazowy.

Karolina

Proponowałabym tzw. prefinansowanie , bo inaczej zaproponowane rozwiązania znów ich wykluczają a co za tym idzie jakość powietrza się nie poprawia.

Po przeprowadzeniu konsultacji społecznych PONE, Miasto Ustroń dokonało zmian w ilości wymian pieców węglowych na piece gazowe w stosunku do wymiany pieców węglowych na piece węglowe retortowe zasilane ekogroszkiem 5 klasy emisyjności.

Zasady udzielenia dofinansowania właścicielom nieruchomości na terenie Miasta Ustroń są ujęte w "Regulaminie udzielenia dotacji celowej ze środków budżetu Miasta Ustroń na wymianę źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych na terenie Miasta Ustroń" stanowiącym załącznik do uchwały nr XXXV/449/2018 Rady Miasta Ustroń z dnia 22 marca 2018 r. w sprawie udzielenia dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji służących ochronie powietrza polegających na wymianie źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych na terenie Miasta Ustroń. W chwili obecnej nie są planowane zmiany co do zasad udzielania dofinansowania na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła.

Należy zaznaczyć, że Program Czyste Powietrze jest programem w ramach którego udzielane są dotacje na wymianę starych pieców węglowych na ekologiczne kotły – gdzie dofinansowanie jest udzielane w zależności od dochodu przypadającego na członka rodziny. Należy zauważyć (zgodnie z powyższym), że założeniem Programu jest wsparcie mieszkańców niezależnie od dochodu i rodzaju instalowanego źródła ciepła. Jednocześnie podkreślić należy, że w przypadku budynków starych, które wymagają szeroko rozumianej termomodernizacji ogrzewanie gazowe niestety będzie generowało bardzo wysokie koszty eksploatacyjne, co też miało wpływ na zapisy w programie. Miasto Ustroń nie ma możliwości wprowadzenia „dopłat” do eksploatacji instalacji gazowych po wymianie kotła, dlatego należy uwzględnić w niniejszych rozważaniach również tą mniej zamożną część społeczeństwa tym bardziej że tak szeroko jest poruszany w niniejszych uwagach problem ubóstwa energetycznego. Każdy właściciel nieruchomości, niezależnie od statusu społecznego ma prawo do godnych warunków życia, zalicza się również do nich prawo do ogrzewania budynku, a niestety wymiana pieca węglowego jest dla niektórych mieszkańców naszego miasta wydatkiem ponad siły” (dlatego takie jest zainteresowaniem wsparciem tego typu inwestycji). W przypadku ograniczenia dofinansowania tylko do wymiany pieców węglowych na gazowe może w perspektywie okazać się, że właściciele niektórych nieruchomości nie będzie stać na opłacenie rachunków za gaz i w efekcie będą „dostawiali” jakiegokolwiek piece na paliwo stało.

Wprowadzenie kwalifikacji wymiany urządzeń grzewczych, tak by rozpocząć od tych w najgorszym stanie technicznym i niespełniających norm, zostanie rozważone w przypadku zmiany, w "Regulaminie udzielenia dotacji celowej ze środków budżetu Miasta Ustroń na wymianę źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych na terenie Miasta Ustroń".

Magda K

Braku określenia standardów kontroli palenisk; Niewykorzystania atutu dobrze rozwiniętej sieci gazowej;

Kahala

Regularne kontrole Straży Miejskiej co najmniej do 22:00! Stworzenie aplikacji pozwalającej mieszkańcom wskazywać Trucicieli w szybki sposób. 5. Dostarczenie narzędzi pozwalających Straży Miejskiej kontrolować paleniska i dymy (Dron z czujnikiem, analizatory) w celu ukarania mieszkańców domów gdzie spalane są płyty meblowe, śmieci itd.

Piotr Poznański

Braku liczbowych i sprawdzalnych miar zmiany jakości powietrza.

Strażnicy Miejscy są przeszkoleni w poborze prób popiołu z pieców a także metodyki wykrywania nielegalnego spalania i współspalania odpadów w indywidualnych urządzeniach grzewczych uczestnicząc w licznych szkoleniach prowadzonych przez pracowników Centralnego Laboratorium Pomiarowo-Badawczego Sp. z o. o w Jastrzebiu Zdroju. Wobec powyższego nie zachodzi konieczność określania kontroli palenisk. W Programie Ograniczenia Niskiem Emisji została ujęta możliwość

wymiany nieekologicznych pieców węglowych na kotły gazowe. Dlatego niezrozumiałym jest podjęty argument dotyczący „niewykorzystania atutu dobrze rozwiniętej sieci gazowej”.

Osiągnięty efekt rzeczowy oraz efekt ilościowy jest monitorowany przez Wydział Ochrony Środowiska UM Ustroń i corocznie raportowany jest do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, po rozliczeniu zadania, wraz z rozliczeniem środków finansowych.

Miasto Ustroń nie prowadzi badań monitoringowych w zakresie jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Ustroń. Monitoring powietrza jest prowadzony przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w oparciu o automatyczną stację pomiarową przy ul. Sanatoryjnej w Ustroniu (wyniki za lata 2016 – 2019 zaprezentowano w PONE). Wyniki prezentowane są w ujęciu krótkookresowym jak i uśrednione dla całego roku.

Monitoring i ewaluacja osiągniętych efektów w postaci poprawy jakości powietrza na terenie Miasta Ustroń prowadzona będzie w oparciu o wyniki uzyskane przez WFOŚ w Katowicach z częstotliwością – raz w roku.

Ustroński Klub Ekologiczny

Zgodnie z zapisem w rozdziale 1.1. Celem głównym PONE jest ograniczanie ładunku zanieczyszczeń gazowych i pyłowych wprowadzanych do powietrza atmosferycznego ze źródeł komunalnych oraz przeciwdziałanie negatywnym skutkom emisji tych zanieczyszczeń na zdrowie ludzi i środowisko naturalne, natomiast w rozdziale 4.1. znalazł się zapis w istotny sposób zmodyfikowany: Głównym celem Programu ograniczenia niskiej emisji dla Miasta Ustroń jest redukcja ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w procesie spalania paliw na cele grzewcze w indywidualnych budynkach mieszkalnych oraz zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii [wyróżnienie UKE].

Brzmienie celu głównego zostało ujednoczone. Rozwinięcie założonego celu głównego o wsparcie dla odnawialnych źródeł energii jest realizacją celów określonych w dokumentach strategicznych na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

Maria Sikora

W dokumencie brakuje również miar efektywności oraz dowodów na optymalne rozdysponowanie środków.

MagdaK

Braku miar efektywności planu i dowodu na optymalne zadysponowanie środków. Brak planów prowadzenia przez gminę działań informacyjnych.

Miasto Ustroń zaciągając pożyczki w WFOŚiGW ma w obowiązku rozliczyć założony efekt ekologiczny i rzeczowy określany we wniosku o zaciągnięcie pożyczki, co jest równoznaczne z właściwym rozdysponowaniem środków finansowych pozyskanych na ten cel – zgodnych z obowiązującym PONE i regulaminem przyznawania dofinansowania do wymiany źródeł ciepła. Efekt rzeczowy oraz efekt ilościowy co rocznie przekazywany jest do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, corocznie po rozliczeniu zadania, wraz z rozliczeniem środków finansowych. problem rozliczenia mogą pojawić się w przypadku niewykonania efektu rzeczowego i ekologicznego. Ponadto WFOŚi GW cyklicznie kontroluje Miasto Ustroń w zakresie realizacji przedmiotowego zadania i wydatkowania środków finansowych pochodzących z pożyczki dlatego też udowadnianie właściwego rozdysponowania środków finansowych w programie nie wydaje się być zasadne.

CEZARY

Brak określenia obszarów Miasta, które mają priorytet w dofinansowaniu./myślę, że wykonano jest już mapa ulic lub dzielnic w których emisja smogu jest największa /opracowanie polega na danych jednej stacji pomiaru z ul Sanatoryjnej i nie ma w nim słowa o rozbudowaniu monitoringu/ 5.Myślę ,że programy typu PONE powinny być corocznie weryfikowane, a wnioski i uwagi uwzględniane w budżetach miasta w przyszłych latach.

Miasto Ustroń podpisało umowę z współpracy z Politechniką Opolską oraz Fundacją Oddychaj Beskidami w zakresie prac nad poprawą jakości powietrza na terenie Miasta Ustroń. W wyniku podpisania tej umowy zostanie stworzony trójwymiarowy model matematyczny który pokazywałby topografię Ustronia z zaniesionymi wszystkimi przeszkodami różną wiatrów zdiagnozowanymi paleniskami. Pozyskane informacje pozwolą wskazać, w których dzielnicach Ustronia istnieje największa emisja zanieczyszczeń i występuje problem smogu. Miasto Ustroń dokonując opracowania dokumentu jakim jest PONE opiera się na danych pozyskanych z akredytowanych pomiarów jakimi są dane ze stacji Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Urząd Miasta nie planuje zakupu stacji monitoringu jakości powietrza. PONE jest jedynie dokumentem który ogólnie zakłada plan działania w zakresie ograniczenia niskiej emisji, który stanowi załącznik do wniosku do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, jest to dokument który będzie podlegał aktualizacji.

Fundacja Oddychaj Beskidami

Powinniśmy także zwrócić uwagę na beneficjentów programów pomocowych, tj. poziom finansowania dostosować do kryterium zarobkowego, tak aby poziom dotacji dla osób dotkniętych ubóstwem energetycznym sięgał do możliwie najwyższego poziomu - być może nawet 90% inwestycji. Należy rozważyć możliwość wprowadzenia „przedpłat” pomocowych, co pozwoli na rozpoczęcie inwestycji przez osoby dotknięte skrajnym ubóstwem energetycznym.

Fuji

Program w żadnym punkcie nie wspomina o ubóstwie energetycznym i nie proponuje rozwiązań w tym zakresie.

Cezary

Program nie preferuje mieszkańców mniej zamożnych, którzy mają stare piece i nie mają środków na ich wymianę lub modernizację.

W odpowiedzi na powyższą uwagę należy zauważyć, że Miasto Ustroń co roku zaciąga pożyczkę w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Pożyczkobiorca, narzuca sposób rozliczenia się, czas przekazania środków finansowych oraz ich spłat. Miasto Ustroń realizuje zadanie ze środków zewnętrznych. Kolejne transze wpływają do budżetu miasta na bieżąco, i są podstawą do wypłaty dotacji dla mieszkańców. Udzielana mieszkańcom przez miasto pomoc ma formę refundacji poniesionych kosztów – wynika to z obowiązujących dokumentów. . Biorąc powyższe pod uwagę, brak jest możliwości w chwili obecnej wprowadzenia „przedpłat” pomocowych. Zasady udzielenia dofinansowania właścicielom nieruchomości na terenie Miasta Ustroń są ujęte w "Regulaminie udzielenia dotacji celowej ze środków budżetu Miasta Ustroń na wymianę źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych na terenie Miasta Ustroń" stanowiącym załącznik do uchwały nr XXXV/449/2018 Rady Miasta Ustroń z dnia 22 marca 2018 r. w sprawie udzielenia dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji służących ochronie powietrza polegających na wymianie źródeł

ciepła w budynkach mieszkalnych na terenie Miasta Ustroń. W przypadku jego zmiany, proponowane rozwiązania zostaną rozważone. Jednocześnie należy zauważyć, że Bank Ochrony Środowiska udziela pożyczki na:

- wymianę lub modernizację starego systemu ogrzewania na nową, ekologiczną instalację zasilaną gazem ziemnym
- zakup i montaż nowego kotła gazowego oraz demontaż starego pieca na paliwo stałe
- audyt energetyczny Twojego domu
- budowę przyłącza gazowego i wewnętrznej instalacji gazowej
- modernizację instalacji kominowych i wentylacji
- zakup i montaż wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej z oprzyrządowaniem i materiałami instalacyjnymi oraz ekoarmatury
- prace termomodernizacyjne polegające na dociepleniu zewnętrznych i wewnętrznych ścian budynku
- wymianę okien i drzwi w budynku
- wymianę pokrycia dachowego na nowe, o naturalnym pochodzeniu np. gont, dachówka ceramiczna, łupki

Jednocześnie należy zauważyć, że Miasto Ustroń nie ma obowiązku udzielania dotacji do zmiany systemów grzewczych. Jednak z uwagi na charakter miasta i względ na dobro mieszkańców została podjęta decyzja o kontynuacji programu, pomimo tego, że mieszkańcy mają możliwość z korzystania z innych programów pomocowych (o dużo szerszym zakresie rzeczowym), a sytuacja finansowa Miasta jest bardzo trudna. Każdy mieszkaniec naszego miasta ma możliwości techniczne aby „sięgnąć” po środki z programów rządowych, w których stosowane są kryteria dochodowe. Ustalając regulamin przyznawania dotacji zostały stworzone dla mieszkańców miasta stosunkowo proste zasady ubiegania się o środki finansowe na zmianę systemu ogrzewania przy osiągnięciu przez Miasto efektu rzeczowego i ekologicznego wymaganego przez WFOŚiGW nie dzieląc mieszkańców w zależności od rodzaju stosowanego paliwa – tym bardziej że kotły i paliwa wpisane do programu są dopuszczone do sprzedaży i eksploatacji.

Ustroński Klub Ekologiczny

W rozdziale 1.2. należy zaktualizować cytowania dotyczące publikacji aktów prawnych, zwłaszcza obowiązujących tekstów jednolitych (m.in. Prawo energetyczne, ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie...); • w rozdziale 4.2.1.1. (wers 2. od dołu) należy podać o jaką wartość jest niższy koszt produkcji ciepła w kotłach niskoemisyjnych od kotłów tradycyjnych; • w rozdziale 6.3. wskazane zostały m.in. dokumenty (...) Ministerstwa Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa [dalej: MOŚZNiL], które od lat ma inną nazwę. W rozdziale 1.2. Wykaz danych i materiałów źródłowych wykorzystanych w opracowaniu nie wskazano żadnego dokumentu lub aktu prawnego firmowanego przez MOŚZNiL, dlatego należy albo skorygować nazwę tej jednostki administracji publicznej, albo doprecyzować jakie dokumenty (opracowania, akty prawne) MOŚZNiL były brane pod uwagę w trakcie tworzenia PONE; • w rozdziale 10 podany został skrót GFOŚiGW, czyli Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – fundusz ten został uległ likwidacji z mocy prawa z dniem 1 stycznia 2010 r. i najprawdopodobniej nie jest wymieniany w tekście PONE.

Uwagi zostały uwzględnione.

Kahala

Inwestycja w małe elektrownie wiatrowe - Musiałby wypowiedzieć się ekspert ale okoliczne wzgórza wydają się być idealne. 6. Szeroko zakrojona akcja edukacyjna w szkołach ale też wśród mieszkańców - włączenie się społeczności przyrodników i lekarzy, ale też wykorzystanie marketingowo programu Czyste Powietrze w Ustroniu na Śląsku.

W chwili obecnej Miasto Ustroń nie przewiduje udzielania dofinansowania właścicielom nieruchomości na „małe elektrownie wiatrowe”. Informuję, że co roku Miasto Ustroń organizowało m.in. przy współpracy Fundacji Arka happeningi w szkołach podstawowych na temat szerokokorozumianej ekologii. W przedszkolach zostały udostępnione gry podłogowe, kolorowanki a także książeczki o tematyce gospodarowania odpadami nawiązujące do palenia w piecach. W związku z licznym zainteresowaniem mieszkańców udziałem w Programie Ograniczenia Niskiej Emisji, Wydział Środowiska i Rolnictwa zorganizował w 2018 i 2019 r. akcję p.n. „Ustroń walczy ze smogiem – eksperci radzą”. Chcąc przybliżyć mieszkańcom Ustronia szeroki asortyment kotłów, które są dostępne na rynku, zostali zaproszeni przedstawiciele firm takich jak Viessman, Klimosz, Kołton, De deitrech, Stalmark do zaprezentowania swoich produktów. Zostały również przeprowadzone zajęcia w ustronńskich przedszkolach o tematyce związanej z ochroną powietrza.

JoannaD2

Należy określić w programie PONE termin zakończenia wymiany pieców węglowych /kopciuchów/ w Ustroniu dla budynków mieszkalnych ,usługowych i komunalnych.

Dominik Lewandowski.

Miasto uzdrowskowe w mojej ocenie powinno posiadać własne przepisy, regulację i narzędzia służące poprawie jakości powietrza

Na terenie śląska obowiązuje Uchwała NR V/36/1/2017 SEJMIKU Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie: wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, która dopuszcza stosowanie instalacji zasilanych paliwem stałym do końca 2021 r. Dlatego też brak zasadności do podejmowania kolejnych ograniczeń w świetle już obowiązujących przepisów.

Uwagi Rady Zbójnickiej/ Zarząd/ Korneliusz Kapołka

Działania Gminy są dalece spóźnione, gdyż program powinien być sporządzony i uchwalony już w poprzednim roku /na usprawiedliwienie – pandemia/. Wyznaczony krótki 5-cio dniowy termin konsultacji społecznych świadczy o niepoważnym podejściu Gminy do bardzo poważnego problemu zanieczyszczenia powietrza w Ustroniu, co uniemożliwia szerszemu gronu mieszkańców zapoznanie się z projektem i dokonanie jego oceny. Z uwagi na objętość opracowania /100 stron/, Radni nie będą mieli możliwości szczegółowego zapoznania się z projektem PONE.

Prace na projektem PONE zostały rozpoczęte w połowie 2020 roku,. Projekt dokumentu został przedstawiony do konsultacji na początku 2021r. I przewiduje się, że ostateczny dokument zostanie przyjęty w I kwartale 2021r. Umożliwia to przeprowadzenie naboru wniosków i przeprowadzenie procedury ich weryfikacji, a także rozdysponowanie środków zgodnie z harmonogramem i celami określonymi dla I etapu realizacji PONE.

Jednocześnie należy zauważyć, że Miasto Ustroń nie ma obowiązku posiadania dokumentu pn. Program Ograniczenia Niskiej Emisji. Dokument ten jest załącznikiem koniecznym w sytuacji kiedy

Miasta Ustroń ubiega się o środki finansowe np. z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Należy zauważyć, że nie wszystkie Gminy ościenne (z których Miasto Ustroń ma brać przykład) posiadają PONE, nie wszystkie gminy ościenne pozyskują zewnętrzne środki finansowe na ten cel. Udzielania dofinansowania na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła nie jest obowiązkiem gminy, biorąc jednak pod uwagę charakter Miasta Ustroń i wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańcom miasta od 2005 r. Urząd Miasta udziela dofinansowania na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła.

Projekt PONE zawiera ogólnikowe stwierdzenia, które nie mogą stanowić „programu”. W zasadzie ponad 90% objętości projektu PONE odnosi się do danych z Województwa Śląskiego, które zostały przepisane z innych opracowań, głównie z opracowania WIOŚ w Katowicach p.n. „roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim. Raport wojewódzki za rok 2019”. Problem zanieczyszczenia powietrza w Ustroniu, w projekcie PONE potraktowany jest zupełnie marginalnie. Mamy wrażenie, że objętość opracowania nie pozwoliła na uchwycenie istoty problemu, jakim jest alarmujący stan powietrza w Ustroniu. Projekt, jak podano, stanowi kontynuację PONE dla miasta Ustroń do roku 2020, przyjętego uchwałą RMU z 28.01.2016 r., a zatem, naszym zdaniem opracowanie winno rozpocząć się od rozliczenia realizacji uprzedniego programu, z podaniem uzyskanych efektów rzeczowych /n.p. ile w ramach realizacji programu wymieniono w Ustroniu „kopciuchów”, jak również wyników innych, podjętych działań/.

Program Ograniczania Niskiej emisji jest dokumentem strategicznym wyznaczającym cele i kierunki działań samorządu w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego. Z założenia jest to dokument o charakterze ogólnym i ramowym w prezentowanej dziedzinie.

Problem zanieczyszczenia powietrza jest problemem złożonym, którego cechą wyróżniającą jest to, że nie może zostać w sposób jednoznaczny i bezpośredni ograniczony do określonego obszaru (np. jednej gminy, czy powiatu). Na jakość powietrza, w tym także na terenie Ustronia, wpływa wiele czynników np. lokalne źródła zanieczyszczeń i warunki meteorologiczne, a także napływ zanieczyszczeń spoza analizowanego obszaru. Dlatego też problemu tego nie można traktować tylko w kategoriach punktowych, lokalnych źródeł emisji.

Miasto Ustroń nie prowadzi badań monitoringowych w zakresie jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Ustroń. Monitoring powietrza jest prowadzony przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska w oparciu o automatyczną stację pomiarową przy ul. Sanatoryjnej w Ustroniu (wyniki za lata 2016 – 2019 zaprezentowano w PONE).

Jednocześnie WIOŚ w Katowicach prezentuje corocznie raporty z podsumowaniem wyników prowadzonych działań monitoringowych. Wyniki te prezentowane są m.in. w takich opracowaniach jak:

Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim.

Ocena stanu środowiska w województwie śląskim.

W systemie Państwowego Monitoringu Środowiska przy ocenie jakości powietrza atmosferycznego stosuje się regionalizację na strefy. Miasto Ustroń zostało zakwalifikowane do strefy śląskiej. Nie ma obecnie innej metody określenia jakości powietrza na wybranym obszarze z uwagi na to, że nie są prowadzone pomiary poza stacją WIOŚ w Katowicach.

Projekt PONE na lata 2021 – 2025 jest kontynuacją poprzedniego dokumentu, jednak rozpoczyna nowy

okres prognozowania. Osiągnięty efekt rzeczowy oraz efekt ilościowy jest monitorowany przez Wydział Ochrony Środowiska UM Ustroń i corocznie raportowany jest do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, po rozliczeniu zadania, wraz z rozliczeniem środków finansowych. Dotyczy to także dotychczas obowiązującego PONE.

Na stronie 16 podano, że stan zanieczyszczenia powietrza w Ustroniu, wykazano w oparciu o stację pomiarową zlokalizowaną przy ul. Sanatoryjnej, podając niezgodnie z prawdą, że jest to wartość „średniorocznych zanieczyszczeń na terenie Ustronia w latach 2016 - 2019”, co podważa wartość merytoryczną całego opracowania, gdyż nie przedstawia obrazu faktycznego zanieczyszczenia powietrza w innych dzielnicach Ustronia. Wyłącznie takie, rzetelne pomiary wykonane co najmniej w kilku dzielnicach Ustronia, stanowić powinny podstawę opracowania projektu PONE. Oparcie się przez przygotowującego projekt na danych, które zostały przepisane z Raportu Wojewódzkiego, jest błędem, bowiem dane te nie korespondują z faktycznym zanieczyszczeniem powietrza w Ustroniu i nie mogą stanowić podstawy dla opracowania projektu PONE dla Ustronia.

Jak wspomniano powyżej dane dotyczące jakości powietrza zostały podane przez WIOŚ w Katowicach dla stacji pomiarowej w Ustroniu. Na terenie Miasta jest to jedyna stacja pomiarowa, która wykonuje analizy w oparciu o obowiązującą metodykę.

Podane w tabeli nr 2 dane to wartości stężeń średniorocznych substancji.

Opracowanie zawiera rozdział 3.3.1 „Strategia rozwoju Miasta Ustroń do 2020 r.”, który rozdział, prawdopodobnie omyłkowo został przeniesiony wprost z poprzedniego programu w niezmienionej treści. Autor wielokrotnie przytacza tabele i dane z opracowania uprzedniego PONE, który miał zostać zrealizowany do 2020 r.

W trakcie opracowywania PONE nie został opracowany projekt nowej strategii rozwoju Miasta Ustroń, w związku z czym oparto się na obowiązującym dokumencie „Strategia rozwoju Miasta Ustroń do 2020 r.”

W PONE Miasta Ustroń na lata 2021 – 2025 wykorzystano część informacji zawartych w dokumencie opracowanym na lata 2016 – 2020. Część informacji zachowało swoją ważność. Pozostałe zaktualizowano zgodnie z nowymi założeniami i stanem faktycznym.

Autor opracowania nie podaje, z jakiego źródła czerpał dane o procentowym udziale źródeł ciepła w Ustroniu. Na jakiej podstawie autor opracowania, rozdział 4.5. nazwał: „Oczekiwania mieszkańców w zakresie działań modernizacyjnych w budynkach jednorodzinnych” ? Zresztą w treści, autor opracowania powołuje się kilkakrotnie na „oczekiwaniach mieszkańców”. A naszym zdaniem oczekiwania są inne niż wskazuje autor. Po prostu jako mieszkańcy oczekujemy od władarzy miasta tylko i aż, szybkiej eliminacji zanieczyszczeń powietrza w całym mieście. Niestety, poddany konsultacji społecznej, projekt PONE na lata 2021 – 2025 dla miasta Ustronia, rozmija się z tymi oczekiwaniami.

Inwentaryzacja źródeł ciepła prowadzona jest na potrzeby prototypu systemu pn. „Zintegrowany system wsparcia polityk i programów Ograniczenia Niskiej Emisji”. Tworzona jest internetowa baza danych w której zawarte są informacje dotyczące rodzajów źródeł ciepła na terenie Miasta Ustroń, ich wieku, ilości spalanego paliwa oraz jego rodzaju. Dokonując, obliczeń w PONE posługiwano się zarówno danymi pozyskanymi w ramach ZONE jak i na podstawie złożonych wniosków o dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła składanych w Urzędzie Miasta Ustroń. Informacje te będą doprecyzowane w

PONE. Dokonując, obliczeń w PONE posługiwano się zarówno danymi pozyskanymi w ramach ZONE jak i na podstawie złożonych wniosków o dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła składanych w Urzędzie Miasta Ustroń.

Zakres rzeczowy podano w tab. 17 na podstawie danych przekazanych przez UM w Ustroniu. Naszym zdaniem należy wyjątkowo starannie przemyśleć „strategiczne działania” Gminy pod kątem ograniczenia emisji. Należy przy tym zadać pytanie, czy celowa jest dotacja dla wymiany pieca węglowego na inny węglowy? /być może tak, ale w opracowaniu brak takiego uzasadnienia/.

Przyjęte w PONE założenia wynikają z danych pozyskanych w ramach systemu pn.” Zintegrowany system wsparcia polityk i programów Ograniczenia Niskiej Emisji” jak i na podstawie złożonych wniosków o dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła składanych w Urzędzie Miasta Ustroń.

W naszej ocenie dotowanie przez Gminę fotowoltaiki, jest nieuprawnione, bowiem przewiduje się znaczne kwoty dofinansowania, bez bezpośredniego efektu ekologicznego. Kwota ta winna być „przesunięta” na dofinansowanie inwestycji, które wywołają bezpośredni i szybki efekt likwidacji źródeł zanieczyszczeń, zaś przedstawiony do konsultacji projekt PONE, nie przyniesie efektów ograniczenia niskiej emisji w Ustroniu. Autor opracowania w rozdziale 4.2.2.3. omawia skutki zastosowania paneli fotowoltaicznych, podając w podsumowaniu rozdziału: „Postęp technologiczny powoduje spadek cen podzespołów instalacji oraz wzrost sprawności instalacji. Powoduje to zwiększenie opłacalności inwestycji w ten rodzaj źródła energii oraz skrócenie czasu zwrotu poniesionych nakładów. Z danych zawartych w projekcie PONE wynika, że Gmina miałaby finansować instalacje fotowoltaiczne w 85%, zaś zwrot nakładów przysługiwałby beneficjentowi ! Dotyczyć to ma 454 zadań inwestycyjnych w domach jednorodzinnych, mających mieć zapewnienie dofinansowania w kwotach po 21.250,00 zł, co przez okres realizacji PONE dałoby łącznie kwotę 9.647.500,00 zł /słownie: dziewięć milionów sześćset czterdzieści siedem tysięcy pięćset złotych/. Z uwagi na brak efektów ograniczenia emisji zanieczyszczeń, wnosimy o usunięcie tych inwestycji z projektu PONE.

Odpowiedź w cz. dot. fotowoltaiki

Jako Gmina, ze swoimi działaniami winniśmy zmierzać do likwidacji źródeł zanieczyszczenia, a dotychczasowe działania nie dały efektów, zaś przedstawiony projekt PONE, w dalszym ciągu nie pozwala liczyć na rozwiązanie problemu zanieczyszczenia powietrza w Ustroniu, dlatego proponujemy by Rada Miasta Ustronia odrzuciła w całości, przesłany projekt PONE, jako nieprzydatny dla celu, któremu ma służyć. Projekt ten oparty został na nieprawdziwych danych i przesłankach, jak również zawiera propozycje kosztownych działań nie zmierzających do szybkiej likwidacji źródeł zanieczyszczeń.

Projekt PONE przedstawia w sposób czytelny wymierny efekt rzeczowy, ekologiczny i energetyczny realizacji programu. Zgodnie z tym, wdrożenie Programu pozwoli na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza:

dla dwutlenku siarki – o ok. 92 t,

dla dwutlenku azotu – o ok. 13 t,

dla tlenku węgla – o ok. 322,5 t,

dla pyłu ogółem – o ok. 108 t,

dla benzo(a)pirenu – o ok. 101 kg

Jest to istotny wkład w poprawę jakości powietrza na terenie Miasta Ustroń.